

Світлана КУЛЬБІДА

Українська мова

навчальний посібник
для осіб з особливими
освітніми потребами (Н 90)

2клас

Частина 2

СВІТЛАНА КУЛЬБІДА

УКРАЇНСЬКА МОВА

навчальний посібник для осіб
з особливими освітніми потребами (Н 90)

2 клас
(у 3-х частинах)

Частина 2

Схвалено для використання в освітньому процесі

Київ

«ВИДАВНИЦТВО АТЛАНТ»

2025

Схвалено для використання в освітньому процесі

(протокол від 25 березня 2024 р. № 4
засідання експертної комісії зі спеціальної педагогіки,
номер у Каталогі надання грифів навчальній літературі
та навчальним програмам № 6.0057-2024)

**Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено**

Навчальний посібник створено відповідно
до навчальної програми «Типова освітня програма,
розроблена під керівництвом Савченко О.Я.
1–2 клас»

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

запам'ятай

значення слова

Кульбіда С.В.

К90 Українська мова : навч. посібник для осіб з особливими
освітніми потребами (Н 90) 2 кл. (у 3-х частинах) : Частина 2 /
Світлана Кульбіда. — Київ : ТОВ «ВИДАВНИЦТВО АТЛАНТ»,
2025. — 96 с. : іл.
ISBN 978-617-8449-84-1

УДК 811.161.2*кл2(075.2.056.263)

1

1. Поєднай слово-назву та слово-ознаку.

що?	хма́ри	со́няхи
які?	ма́лі	стрункі́
	висо́кі	
	га́рні	вели́кі
	запашні́	бі́лі

Які хма́ри? Хма́ри ..., ...,

Які со́няхи? Со́няхи ..., ...,

2. Запиші. Підкресли слова-ознаки.

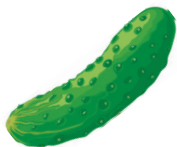
Слова-ознаки відповідають на питання

як^{ий}?
зелен^{ий}

як^а?
зелен^а

як^е?
зелен^е

які?
зелен^і

огіро́к

ящірка

листя

череві́ки

1. Розглянь малюнок. Назви предмети. Добери слова-ознаки. Прочитай.

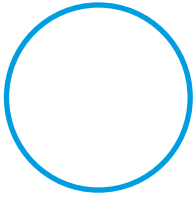
що?	яка?
 	червона жовта біла кругла велика мала спіла солódка кíсла смачнá

1. Прочитай питання. Відповідай. Повтори пари речень.

1. Вішня яка? — вішня
2. Діня яка? — діня
3. Полуніця яка? — полуніця
4. Малина яка? — малина

1. Розглянь малюнок. Порівняй предмети за формою.

Яблуко схоже на Яблуко (яке?)

Каву́н схо́жий на Каву́н (яку́й?)

Цибу́ля схóжа на Цибу́ля (яка́?)

2. Якé яблукo за фóрмою?

3. Який каву́н за фо́рмою?

4. Яка цибуля за формою?

1. Прочита́й. Встав пропу́щені бу́кви в пита́льне сло́во.

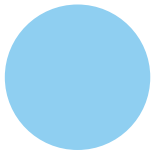
Як.. яблуко? Як.. кавун? Як.. цибуля? Як..
полунія? Як.. диня? Як.. вишня?

2. Запиші словосполучення.

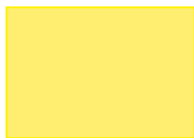
1. Розглянь малюнок. Назви фігуру ліворуч. Назви предмет праворуч.

1.

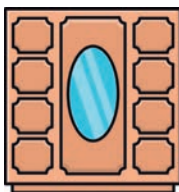
Яка тарілка?

2.

Яка картина?

3.

Яка шафа?

2. Запиши питання та відповідь. Підкресли слова-ознаки.

1. Розглянь малюнки Прочитай. Знайди слова-ознаки за формою.

Гарні
штори

Круглий
годинник

Прямокутні
двері

Квадратне
вікно

2. Випиши словосполучення зі словами-ознаками форми.

1. Розглянь малюнок. Покажи й назви фігури.

трикутник знак овал дзеркало прямокутник

трикутник

знак

овал

дзеркало

прямокутник

кніжка

2. Покажи й назви предмети. Що означає знак?

3. Відповідай. Який предмет за формою?

Знак трикутний чи овальний?

Знак ~~~~~ .

Дзеркало овальне чи прямокутне?

Дзеркало ~~~~~ .

1. Прочитай. Що це за слова? Постав питання.

Великий. Овальний. Трикутний.

2. Утвори нові слова-ознаки та розмісти у стовпчики.

який?

яка?

яке?

які?

великий

велик.

велик.

велик.

1. Прочитай словосполучення. Постав питання до слова-ознаки.

Прямоку́тне по́ле. Прямоку́тні книжкі.
Прямоку́тний телеві́зор.

Зразок. Прямоку́тне по́ле — яке по́ле?

2. Запиши одне словосполучення на вибір.

1. Що зображено? Назви предмет. Назви колір предмета.

2. Прочитай слова-ознаки. Доповни словом-назвою.
Продактилюй словосполучення.

Зелений ... , коричневий

Жовте ..., червоне

Рудá ..., сіня

13

1. Подивісь на свій телефон. Яка назва? Який телефон за формою? Назви словосполучення. Запиши.

Мобільн.. ~~~~~ телефон.

2. Підкресли останні букви в словах-ознаках.

14

1. Розглянь малюнок. Покажи:

Де синій м'яч? Як^{ий} м'яч?

Де жовта груша? Як^а груша?

Де зелена яліна? Як^а яліна?

Де червоний прапорець? Як^{ий} прапорець?

Де коричневий гриб? Як^{ий} гриб?

Де руда морква? Як^а морква?

1. Розглянь малюнок. Що це? Назви слово.

блакiтний

червóний

зелéний

жóвтий

2. Прочитай слова-ознаки. Покажи блакiтний оливéць. Покажи жóвтий оливéць. Покажи зелéний оливéць. Покажи червóний оливéць.

1. Прочитай. Допóвни частiну слова.

Блакiтн.. оливéць. Жóвт.. оливéць. Зелéн.. оливéць.
Червóн.. оливéць.

2. Спиши два словосполóчення. Пiдкрéсли слóво-ознаку.

17

1. Прочитай вірш. Про що йдеться? Які палички?

Довгі палички, тонкі —
Сині, жовті та червоні.
На папері походили,
Кольорі свої лишіли...
Звуться палички оці
Кольорові

За Валентіном
Кирилénком

2. Назви слова-ознаки.
3. Випиши слова-ознаки з питанням. Які олівці?

Олівці ..., ..., ..., ...,

--	--	--	--	--	--

18

1. Розглянь малюнок. Прочитай речення.

Це — простий олівець.
Він зручний.

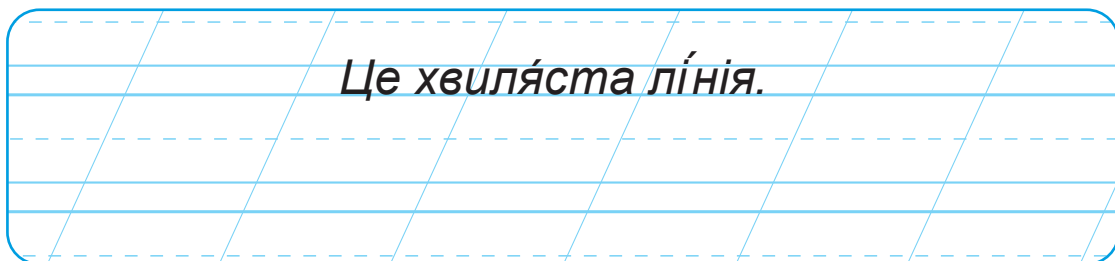
2. Як називається олівець? Чому він зручний?
3. Спиши речення. Підкресли слова-ознаки.

19

1. Візьми простий олівець. Намалюй: хвилясту лінію, пряму лінію, криву лінію. Зроби підпис.

2. Подивись до сусіда. Яку лінію намалював сусід? Назви.

20

1. Прочитай словосполучення. Добери потрібну літеру до слова-ознаки. Прочитай.

Лінія **як**а?

Лінія хвиляст(**а,е**).

Лінія крив(**а,е**).

Лінія прям(**а,е**).

2. Спиши. Підкресли слова-ознаки. Яка це лінія?

1. Розглянь малюнок. Що зображено? Розкажи. Яка лінія праворуч? Яка лінія ліворуч?

ТОНКА́
ТОВСТА́

2. Доповни речення словами-ознаками. Прочитай. Запиши.

Праворуч лінія ...,
Ліворуч лінія ...,

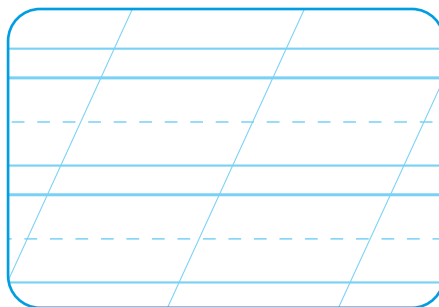

1. Виконай дії. Візьми чорний олівець. Намалюй хвилясту лінію.

2. Розкажи, що ти зробив.

План

1. Який олівець узяв?
2. Яку лінію намалював?

1. Прочитай. Обери правильне питання.

1. Великий (яку́й? якá?) будинок.
2. Мала (якé? якá?) хата.
3. Трикутна (яку́й? якá?) піраміда.
4. Тонка (якé? якá?) лінія.
5. Мале (якé? якá?) зайчатко.
6. Великі (яку́й? які́?) рюкзаки.

1. Розглянь малюнок. Покажи, де зображені великі предмети. Назви. Покажи, де зображені малі предмети. Назви.

2. Доповни словом-ознакою за розміром.

Слон великий, а їжак
Куля велика, а кулька
Дерево велике, а квітка
Кавун великий, а вишня

3. Кожне речення покажи жéстовою мовою.

1. Прочитай. Доповни речення словом-ознакою за розміром.

Пташеня́ мале́, а птах

яке́?

Лисеня́ ..., а лис

яка́?

Ведмежа́ ..., а ведме́диця

який́?

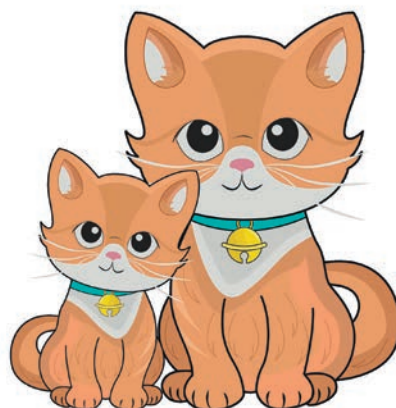
Курча́ ..., а квóчка

2. Віділене речення покажи жéстовою мóвою.

1. Розглянь малюнок. Покажи великі предмети. Назви. Покажи малі предмети. Назви. Порівняй великий і малий предмет.

Зразок. Кішка велика, а кошеня мале.

1. Прочитай загадку. Відгадай.

Хто я?

Шу́бка — сі́рий пух,
Живо́тик — жо́втий фарту́х,
Чо́рний шарф і **чо́рний** хвіст.
Мала́ пта́шка,
кори́сна труді́вни́ця,
Назива́ється ...

2. Віпиши віділене слóво-ознаку у словосполúченні.
Постáв питáння.

Сірий пух. Який?

1. Розглянь малюнок. Хто це? Яка коза?

2. Назви́ слова-озна́ки.
3. Запиши́ рече́ння. Підкрэ́сли слова-озна́ки.

29

- 1.** Розглянь казковий малюнок. Якé сóнце? Якá хмáра лівóруч? Якá хмáра правóруч?

дощовá
сніговá
сумнá
радісна
весéле

- 2. Добері слова-ознаки до слів-назв. Запиши.**

[illegible]

Довідка. Весéлий, ра́дісний, сумні́й, здиво́ваний, розча́рований.

A vibrant, cartoon-style illustration of a weather scene. A large, anthropomorphic blue cloud with a smiling face and long eyelashes is raining. Rain is depicted as numerous blue diagonal lines falling over a landscape. In the foreground, there are lush green bushes and a winding river. In the background, there are small houses with red roofs and tall, thin trees. Three birds are shown flying in the sky. The entire scene is enclosed within a blue rounded rectangular border.

3. Спиші речення. Підкресли слова-ознаки. Запиші питання.

1. Утвори й назви слóво-ознаку за зразкóм.

День узíмку. День улíтку. День восенí. День навесні́.

Зразóк. День узíмку — Зимóвий день.

Дóвідка. Зимóвий, осíнній, весняний, літній.

2. Поміркуй, як ти назвеш картину. Чому́?

1. Поєднай слова-ознаки і слова-назви. Поста́в пита́ння.

щірий

щаслівий

дрібний

дощ

день

друг

2. Запиши́.

34

1. Розглянь малюнок. Яка порá ро́ку? Що росте́ на даху́? Назви́ сло́во. Яка́ вона́?

вели́ка

малá

до́вга

коро́тка

льо́дяна́

прозо́ра

буру́лька

2. Склади́ ре́чення й запиши́ за схемою.

_____ ~~~~~, ~~~~~, ~~~~~, ~~~~~ . _____ ?

35

1. Прочита́й за́гадку.

Що це?

Росте́ вона́ узі́мку
тонка́,
прозо́ра,
бі́ла,
блакі́тна.

2. Віпиши слова-озна́ки. Поста́в на́голос.

3. Віділене сло́во поділі́ для перене́сення.

чий?

дівчачий

Дівчачий одяг — ..., ...,

Хлопчáчий óдяг — ..., ...,

23

Слова-ознаки відповідають на питання

чий?
дівча́чий

чия?
дівча́ча

чиє?
дівча́че

чий?
дівча́чі

1. Прочита́й. Поєдна́й слова́.

хлопча́че

ігри

чиє?

хлопча́чий

ім'я

чия?

хлопча́чі

футбо́лка

чий?

хлопча́ча

портфе́ль

чий?

1. Прочита́й.

Голова́ котá. Ру́чка Оле́нки. Хвіст ми́ші. Горі́х
бі́лки. Ла́па за́йця.

2. Утвори́ слова-ознаки. Поста́в пита́ння.

***Зразо́к.** Голова́ котá — котя́ча голова́. Чия́?*

ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

39

1. Розглянь малюнок. Поясни значення жéстом. Назви слóво.

що це?

дзвóник

де?

у шкóлі
у лісі

2. Встав слóво-на́зву в рéчення. Прочита́й.

_____ є в шкóлі.

_____ ростé в лісі.

40

1. Розглянь малюнок. Що зобра́жено?

дім
ха́та
буді́нок

Дім — буді́вля, де живу́ть.

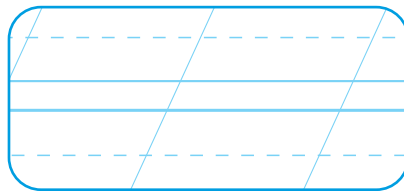
2. Прочита́й. Покажі.

Ха́та в се́лі. Дім у лісі. Буді́нок у мі́сті.

1. Дай відповідь. Використовуй слова вправи № 40.

- Де ти живеш?
- Де розміщено твій дім?
- Де живе твоя бабуся?
- Який у неї дім?

2. Два перші речення запиші. Підкресли слово, що позначає будівлю.

1. Прочитай слова. Поеднай слово з першого рядка з питанням у другому рядку.

Дім, будинок, хата, будівля, будівельник, будує.

Хто? Що? Що робить?

 Будівельник, будівельниця — людина, яка будує.

2. Поясни значення кожного слова.

1. Розглянь малюнок. Прочитай речення.

Будівельник працює на будівництві. Він будує нові будинки.

2. Відповідай на питання одним словом.

1. Хто працює на будівництві?
2. Що робить будівельник?
3. Що будує будівельник?
4. Які будинки будує будівельник?

1. Прочитай. Про що йдеться? Хто розповідає про тата?

Мій тато — Він ... на підйімальному крані.
Підймальний кран підймає та опускає різні вантажі.

Ця професія мені дуже Я мрію стати

2. Встав пропущені слова в текст.
Поясни, чому ти так думаєш?

Довідка. Будівельник, працює, будівельником, подобається.

3. Прочитай.

1. Прочитай. Заповни таблицю.

Одін (одна́)	Багато
ха́та	хати́
буді́нок	
будіве́льник	
кран	

2. Випиши слова на питання *хто?*

1. Розглянь малюнок. Прочитай.

Будівельники будують (стадіон, школу, лікарню, магазин).

2. Утвори речення за зразком. Запиши.

Зразок. Будівельники будують стадіон.

3. Поясни, чи може будівельник сам побудувати стадіон, лікарню, магазин, школу?

Будівельник чи будівельники?

... ремонтúють дорогú.

... ма́ють професі́йне свя́то День
будіве́льника.

... має спеціальну форму: комбінезón і кáску.

2. Обери правильне слово і встав у речення. Прочитай.

3. Що нового ти дізнався про професію будівельника?

4. Віпиши у зошит речення, яке відповідає малюнку.

1. Розглянь малюнок. Хто будує собі житло? Як називається житло в лелєки? Як називається житло в мурáх? Як називається житло в лáстівки?

ГНІЗДÓ

мурáшник

ГНІЗДО

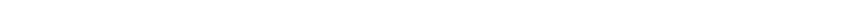
2. Вѣпиши новѣ слова. Поста́в на́голос.

1. Розглянь малюнок «Чий дім?». Що зображено ліворуч? Назви. Чий дім?

фeрма		
гніздó		
óзеро		
курнік		
хлів		
бúда		

2. Побудуй речення за зразком. Використовуй слова ліворуч.

Зразок. Óзеро. Це дім жаби.

1. Допóвни рéчення за малю́нком впра́ви № 48.

Житло́ буду́є Житло́ назива́ється
... — будівéльники.

2. Запиші речення про ластівок.

51 ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁

1. Розглянь малюнок.

Покажі житло під деревом. Назви, що це. Хто збудував?

Покажі житло́ на дереві. Назви́, що це. Хто збудува́в?

Покажі житло в дереві. Назви, що це. Хто збудував?

дуплó

drizd

сорóка

дятел

2. Розкажі про житло соро́ки.

1. Прочитай казковий вірш. Про що йдеться? Що хоче хлопчик зробити? Для кого збудувати?

Я такий збудую дім
в лісі під горбóчком,
щоб жили у домі тім
білочка з грибóчком...

Микóла За́єць

2. Дай відповіді на питання. Дві відповіді запиши.

1. Розглянь малюнок. Хто це лівóруч? Як називається птах?

шпак
шпаківня

Що це? Хто зробив дім для шпакá? Чому шпак не будує житлó сам? Поясни.

Шпаківня — житлó для шпакá.

1. Прочитай. Про що йдеться?

Діти змайстрували будиночок. Весною повісили шпаківню на дереві.

Кожного дня Оленка й Михайлик виглядали птахів...

2. Перекажи за планом.

План

1. Хто змайстрував будиночок?
2. Що повісили діти на дереві?
3. Коли повісили? Чому весною?
4. Яких птахів виглядали діти?

1. Прочитай і встав точне слово з дужок.

Великий ..., малий (будінок, будиночок).

Шпаківня — це Школа — це
(будінок, будиночок).

Гніздо збудували Шпаківню збудували
(птахі, діти).

Житло для шпаків — це Житло для ластівок — це (гніздо, шпаківня).

2. Поясни свою думку. Порівняй з думкою сусіда.

3. Віпиши перше речення. Підкресли слова-ознаки.

1. Розглянь малюнок. Що це? Хто це?

вўлик
бджóли
мед

Вўлик — житлó для бджіл.

2. Заміни малюнок словом і доповни речення. Речення запиші.

Для бджіл — це

У вўлик несуть пилóк

З пилкóу бóде смачний

1. Прочитай вірш. Встав за змістом слова.

... вéсело літають
і пелю́стки розтуля́ють.
Ка́жуть: ..., го́ді спáти.
Ми прийшли́ ... збира́ти!

Довідка. Бджо́ли, кві́ти, пило́к.

Розтуляють — *розкривають*.

2. Прочитай виразно.

3. Віпиши перше речення. Підкресли слова-назви.

-

4. Віпиши у два рядкі: іменá дітєй і клічку пєсика. Чомý ці слова пішуть з великої б́уки?

-

A cluster of several translucent blue and white bubbles of varying sizes, some overlapping, set against a white background.

кўлька

2. Складіть словосполучення зі словом-ознакою і словом-назвою. Постав питання до слова-ознаки.

Зразок. Мільна кулька.

3. Які кульки ти знаєш?

1. Прочитай речення. Покажи жестом слово-дію.

Дмитрик іде в школу.

Ведмідь іде.

Старий дідусь іде.

Слоненя йде.

Дрібний дощ іде.

Сніг іде.

Літо вже йде.

2. Випиши речення, слово-дія яких відповідає жестам.

1. Розглянь малюнок. Яка пора року йде? Поясни значення слова-дії.

Зимá їде, святá веде.

2. Назви зимові свята. Яке свято тобі найбільше подобається? Чому? Який настрій у тебе цього дня?

3. Випиши речення. Підкресли слова-дії.

A large sheet of white paper with rounded corners, featuring horizontal blue lines and dashed midlines for handwriting practice. The paper is oriented horizontally and contains multiple sets of these lines, providing a template for writing practice.

- # Хто це?

**Кўльки і гостинці
він ... в торбінці.**

2. Поясни значення вставлених слів.
3. Випиши виділене речення.

- 39

1. Розглянь малюнки. Хто це? Назви. Що робить? Прочитай. Чи однакове значення слова несе? У чому відмінність?

... несе́ яйця

... несе́ пило́к

... несе́ відро́

... несе́ ялі́нку

2. Додай у словосполучення слово-назву й запиши речення.

1. Прочитай виразно речення.

Наш Юрко́
в похі́д іде́,
на собі́
в-а-ж-к-і-й
рюкза́к несе́.

2. Покажі, як Юрко́ несе́ в-а-ж-к-і-й рюкза́к.

Похі́д — *піша по́дорож*.

1. Розглянь малюнки. Хто свою хатку несе на собі?

р'áвлик

черепа́ха

2. Утвори речення за схемою та запиши.

_____ на _____.

[illegible]

СЛОВА-ЧИСЛА (ЧИСЛІВНИКИ)

66

1. Розглянь. Що це? Покажи числа жéстом. Порахуй числа словами. Скільки?

один

два

три

чотири

п'ять

шість

2. Запиши кожне число словом.

Зразок. Один, два, ...

67

1. Подивись уважно. Що це? Як записано числа? Назви правильне число словом. Покажи. Назви неправильне число словом. Покажи.

1

2

3

Правильно записане число

68

1. Прочитай. Встав пропущені букви. Що це за слова?

Ч□т□р□, □д□н, дв□, тр□, ш□сть.

2. Запиши. Підкресли вставлені букви. Які звуки позначають?

3. У виділеному слові назви кількість букв і звуків.

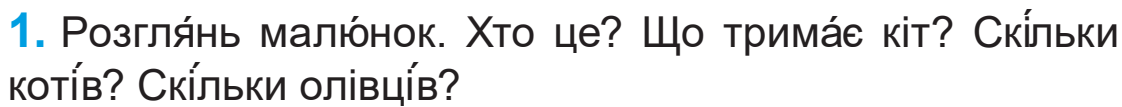

Скільки? П'ять.

1, ..., 3, ..., 5, ...

2. Випиши пропущені чісла.

2. Запиши відповіді.

Одѣн кіт.

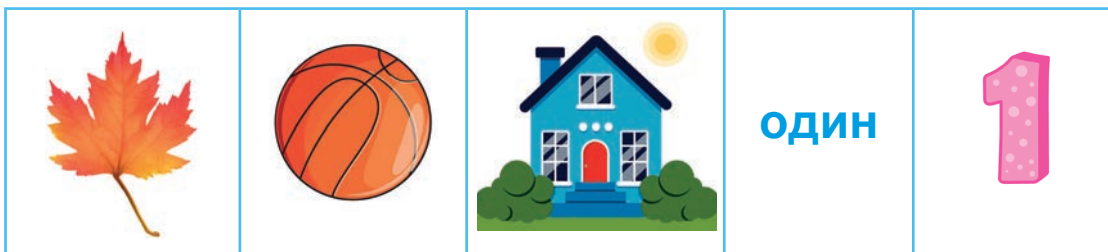

1. Розглянь малюнок. Порахуй кульки і слоників. Придумай питання. Дай відповідь.

1. Розглянь малюнок. Назви кожен предмет.

2. Прочитай питання. Покажи жест. Покажи число. Покажи слово.

Скільки м'ячів?
Скільки листків?
Скільки будинків?

3. Запиши.

С	к	і	л	ь	к	и	м'	я	ч	і	в	?	—	О	д	і	н	м'	я	ч	.
---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---

1. Прочитай речення. Заміни́ числа́ слова́ми. Прочитай.

Білка́ взяла **1 ко́шик**. До нього́ покла́ла **3 горі́хи**,
4 жо́луді й **1 грибо́к**.

2. Випиши віділені словосполучення слова́ми. Постав питання.

1. Розглянь малюнки. Що зображено? Назви́ слова́.

2. Заповни таблицю.

Скільки?

одна́

*Скільки
ку́льок?*

...ку́лька

*Скільки
кві́ток?*

...кві́тка

*Скільки
торба́н?*

...торба́на

3. Додай сло́во у словосполучення й запиши.

... ку́лька, ... кві́тка, ... торба́на.

4. Додай питання.

1. Розглянь малюнки. Назви число. Назви предмет.

Скільки?

Хто? Що?

одне

дзеркало

морозиво

мишеня

2. Утвори словосполучення. Запиши. Підкресли останню букву в слові-числі.

Зразок. Скільки? Що? Одне дзеркало.

1. Розглянь малюнок. Назви предмети. Предмети однакові чи різні?

Скільки?

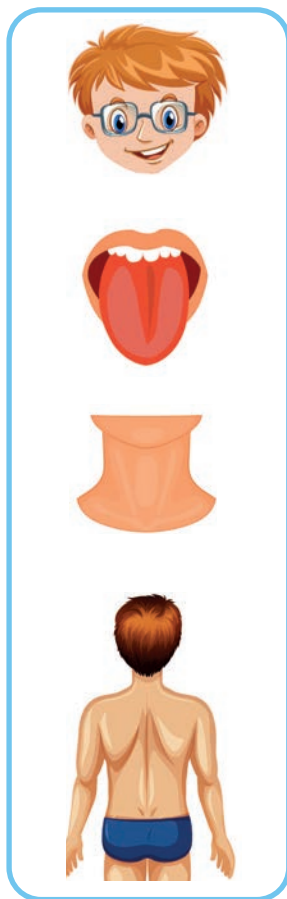
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Один	?	?	Одна	?	?	?	Одна	?	?
дім	...	...							

2. Скільки тут є предметів? Дай відповідь письмово.

Тут є: один дім, ... листок, ... м'яч, ... груша, ... морква, ... шарф, ... торбіна,,, ... олівець.

1. Розглянь малюнки. Назви, що це. Прочитай і з'єднай слова з двох стовпчиків. Словосполучення запиши.

голова

язик

шийя

спіна

одна

один

2. Запиши словосполучення зі словом «одна».

лѹпа

1. Розглянь малюнок. Знайди предмети по одному. Назви.

2. Допóвни й запиші.

Одне Одын .. . Одна ..., ..., ...,

1. Прочитай речення.

Во́ва взяв у шко́лу **4 банáни**. **1 банáн** він з'їв, **2 банáни** відда́в друзя́м: Миха́йликові й Дени́сові.

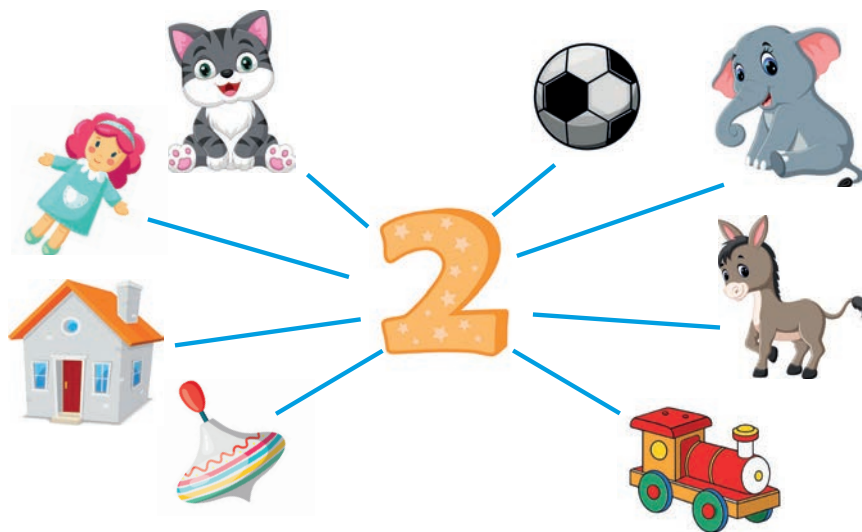
2. Поста́в пита́ння до ви́ділених словосполу́чень. Користу́йся схемою.

_____ ?

3. Пита́ння прочита́й.

1. Розглянь малюнок. Назви предмети ліворуч. Запиши в лівий стовпчик таблиці. Скільки предметів?

2. Заповни таблицю словами.

1	2	1	2
кішка		м'ячик	
хатка			

Два

Дві

рѣбки

жа́бки

к^ачк^и

річки

3. Прочитай словосполучення зі словом **дві**. Назви букву в кінці слова.

2. Запиши словосполучення зі словом **два**.

1. Розглянь. Що це? Назви знаки. Прочитай. Називай правильно числа.

$$1 + 1 = 2$$

2. Запиши.

1. Розглянь. Хто зображений вгорі? Назви. Скільки бджіл ліворуч? Скільки бджіл разом?

2. Що зображено знизу? Прочитай приклад. Використовуй слова-числа і слова-назви.

$$1 + 1 = 2$$

2. Запиши.

Одна бджола ...

A large, empty handwriting practice area with a light blue background and a grid of dashed lines for tracing and writing. The grid consists of six vertical columns, each containing three horizontal dashed lines. The entire area is enclosed in a rounded rectangular border.

пáльма
дéрево

52

1. Розглянь малюнок. Хто зображений? Назви. Що зображено? Назви. Що написано? Назви число.

три 3

2. Порахуй, скільки людей? Скільки хмар?

3. Запиші.

Три людині.

1. Розглянь малюнок. Що це? Назви (один). Скільки листків? Скільки жолудів?

2, 3, 4 ...

жолудь
листо́к

2. Запиші.

Дваа, три, чотіри листки.

Два, три, чотíри жóлуді́.

1. Розглянь малюнок. Прочитай вірш. Про що вірш? Хто головний герой? Хто приходить лікуватися?

Добрий лікар Айболіть
всіх лікує, не сидить.

Ось приходять:
2 шпакі,
3 корови,
2 вовкі,
1 ведмідь,
1 черв'ячок,
1 поранений жучок.

Добрий лікар Айболіть
хворих вілікує вмить.

За Корнієм Чуковським

2. Постав питання
до виділених слів. Запиши.

Скільки шпаків?

— Два шпакі.

1. Утвори словосполучення з числóm *одíн* лівóруч. Прочита́й.

1	2, 3, 4
стіл <u>е́ць</u> косíн <u>ець</u> комі́р <u>е́ць</u> Гриц <u>ь</u>	стільці́

2. Утвори словосполучення з чíслами правóруч за зразкóм. Прочита́й.

1. Намалюй у зо́шиті 3 чашкі й 4 тарі́лки. Які олі́вці ти ви́користаєш? Чому́? Скíльки ти намалю́вав чашо́к? Скíльки тарі́ло́к?

2. Підпиши́ малю́нки. Використóвуй слова́: три, чотíри.

____, ____.

1. Розглянь малю́нок. Назви́ предме́ти. Пораху́й предме́ти.

2. Встав пропу́щені слова́ й запиши́ у зо́шит.

... (ялі́нка). ... (будíнок). ... (парасо́лька).

1. Прочитай слова. Що означають? Покажи.

п'ять вісім
шість дев'ять
сім десять

2. Запиши слова в алфавітному порядку.

1. Розглянь. Що це? Порахуй кількість у кожному. Покажи лишé з числóm 6.

1. Розглянь малюнок. Що зображено ліворуч? Що — праворуч?
2. Порахуй кількість фруктів. Назви. Порахуй кількість овочів. Назви.

Скільки фруктів?

... фруктів

Скільки овочів?

... овочів

3. Запиши питання та відповідь.

1. Розглянь таблицю. Прочитай слова з числом 1. Назви число.

Скільки?				
1	варéник	чайник	віник	рушнік
5	варéників			

2. Утвори словосполучення з числом 5 за зразком.
3. Запиши в таблицю. Підкресли останні букви.

1. Прочитай речення. Заміни малюнки й числа на слова.

У школу купили 10 , 8 . Діти з'їли на обід 7 , 9 , 6 .

1. Прочитай.

5 (ложка). 7 (виделка). 10 (миска). 9 (серветка). 8 (тарілка).

2. Утвори за зразком.

Зразок. 5 (ложка) — п'ять ложок

1. Розглянь малюнок. Що це?

5 л

3 л

2 л

10л

літр

Скільки літрів?

бідончик банка чайник акваріум

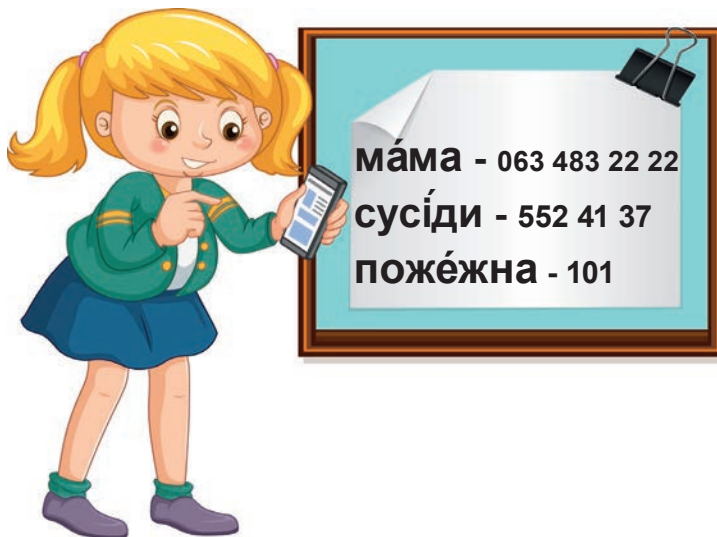
2. Придумай питання до кожного предмета.

Зразок. Скільки літрів води в бідончику?
У бідончику п'ять літрів води?

3. Відповідь запиші.

A large, empty handwriting practice area with a blue border and a grid of dashed lines for tracing and solid lines for independent writing. The area is divided into six vertical columns by solid blue lines. Each column contains three horizontal dashed lines for tracing and two solid blue lines for independent writing. The entire area is enclosed in a blue border.

1. Розглянь малюнок. Хто зображений? Що зображено на стіні? Що робить дівчинка?

нóмер телефóну

0

нуль

2. Покажі нóмeр тeлeфóну мáми. Назві його.
Назві кiлькiсть цифр.

3. Покажі нóмeр тeлeфóну сусíдів. Назví його. Назví кíлькíсть цифр.

4. Покажі нóмeр тeлeфóну пoжéжнóї. Назвї йогó. Назвї кїлькїсть цифр. Запишї.

[illegible]

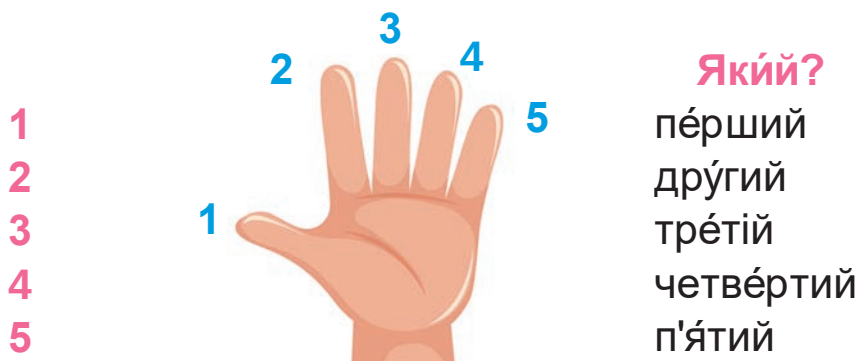
1. Розглянь малюнок. Пригадай ще короткі номери телефону.

Медична допомога — ?
Поліція — ?

2. Назви їх і запиши. Навіщо номери треба знати?

1. Розглянь свою руку.

Покажи перший палець. Покажи другий. Де третій палець? Покажи четвертий. Зігни п'ятий палець.

2. Покажи в сусіда пальці та назви їх.

1. Прочитай словосполучення. Які букви треба вставити?

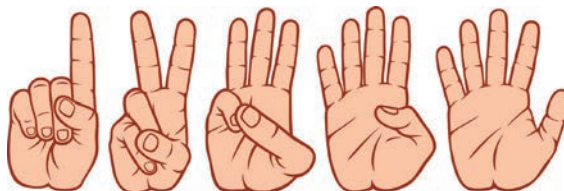
Трет.. палець. Друг.. палець.

2. Спиши. Встав пропущені букви. Постав питання до слова-числа ____ .

1. Розглянь малюнок. Які пальці випрямлені?

Покажі. Скільки їх? Назви, які пальці випрямлені. Які пальці зігнуті? Покажі. Скільки їх? Назви.

2. Допиши словосполучення у зошиті.

Випрямлені пальці: ... ,

Зігнуті пальці: ... , ... ,

1. Розглянь малюнок. Що розфарбувала дівчинка? Який палець за кольором?
2. Заповни таблицю. Встав слова-ознаки. Підкресли останні букви.

Який?		
Перший палець	червоний	
Другий палець		
Третій палець		
Четвертий палець		
П'ятий палець		червоний
	права рука	ліва рука

У клас зайшли:
Мишкó,
Пóтім — Петькó,
пóтім — Марінка,
пóтім — Ярінка,
позáду Гнат.
Скільки всіх малят?

?

5

п'ятий

3. Запиші імена дітей по порядку.

1. Розглянь малюнок. Що зображено? Котра година? Назви.

Котра година?

перша година

п'ята година

восьма година

2. Запиши за зразком.

Котра година? — Перша година.

1. Розглянь малюнок. Десята що? Покажи. Третя що? Покажи. Сьома що? Покажи. Постав питання. Запиши питання в стрічку на сторінці № 65.

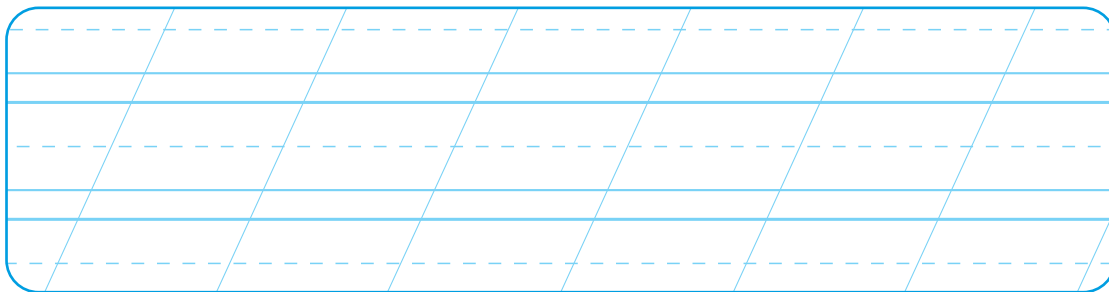
десята ...

третя ...

сьома ...

?

1. Прочитай. Доповни речення.

Третьа година. Мала стрілка показує три. Велика стрілка показує дванадцять.

Сьома година. Мала стрілка показує Велика стрілка показує

Десята година. Мала стрілка показує Велика стрілка показує

Довідка: сім, дванадцять, десять.

1. Розглянь малюнок. Покажи годинник. Котра година написана?

6 : 00

2. Назви число, що має показувати мала стрілка. Покажи на годиннику. Назви число, що має показувати велика стрілка. Покажи на годиннику.

1. Котра́ з́араз го́діна? Як ти дізна́вся? Який у тебе́ го́динник? Запиші́.

З́араз ... го́діна.

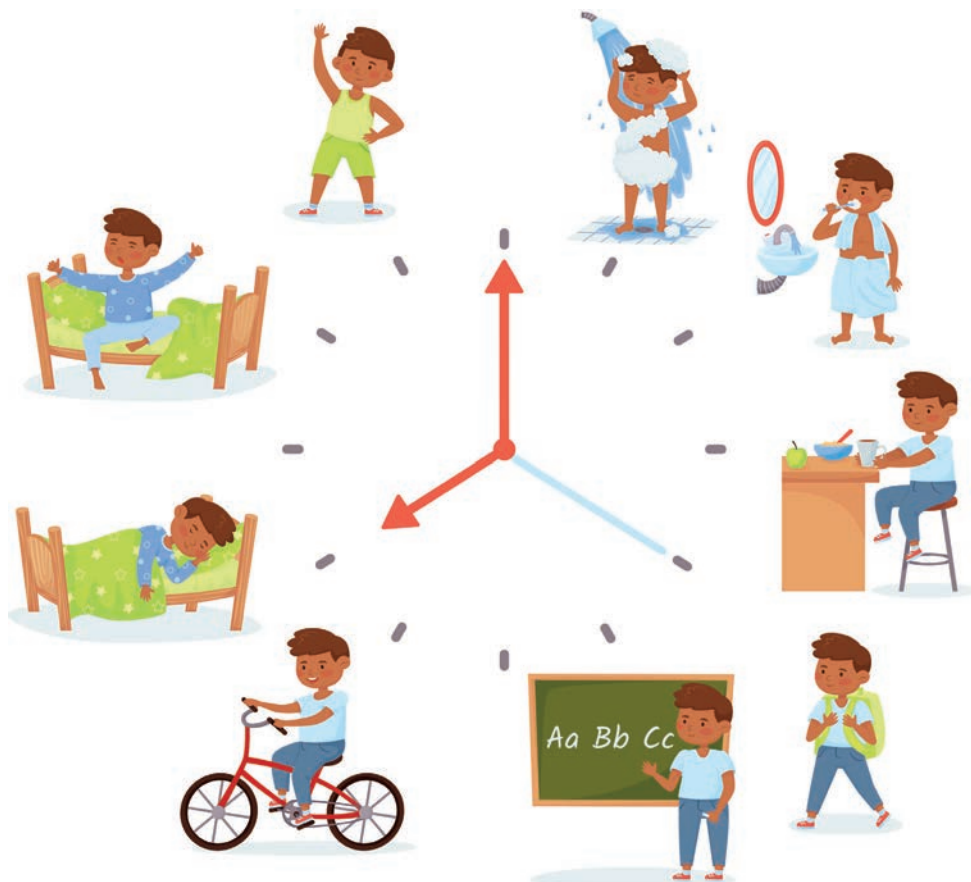
1. Пригада́й свій розпо́рядок дня. Прочита́й і встав потрі́бні слова́.

Зра́нку я прокида́юся. Це ... го́діна.

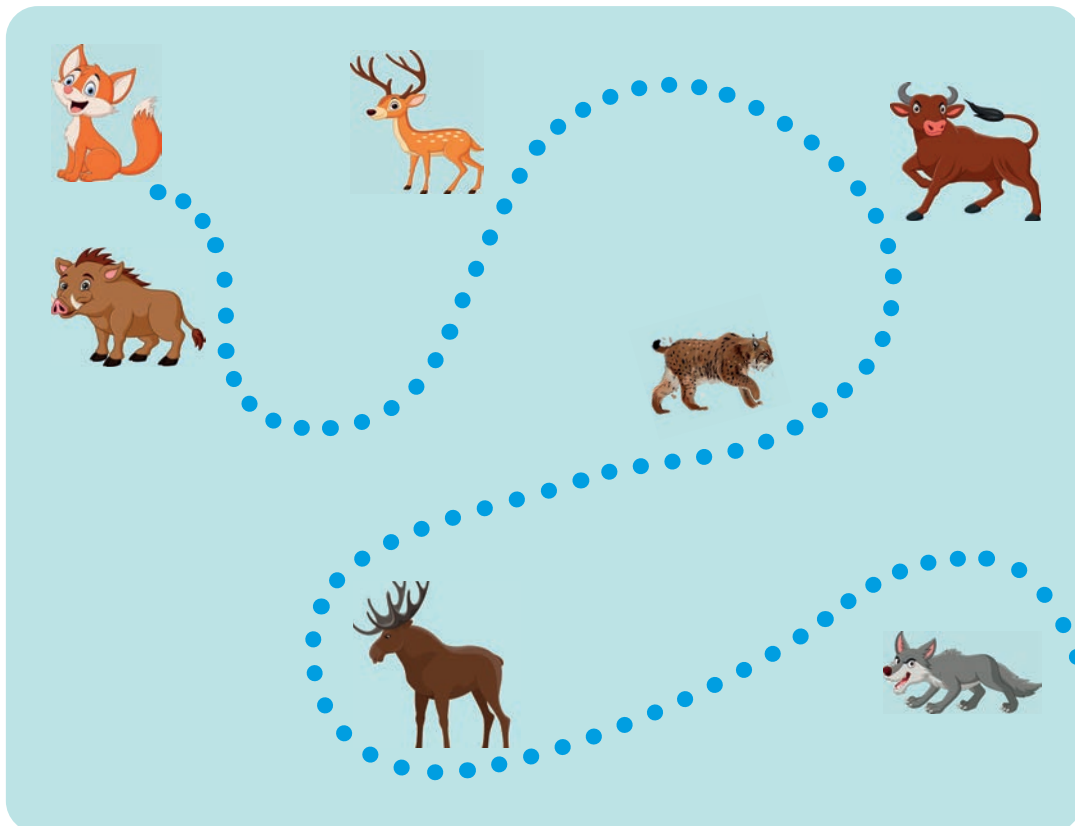
Іду́ в шко́лу. Це ... го́діна.

Уро́ки в шко́лі почина́ються о ...їй го́дині.

Обі́даю я о ...їй го́дині дня.

1. Розглянь малюнок «Лісові звірі йдуть у гості до лисічки». Хто зображений?

2. Хто прийде в гості перший? Чому? Заповни таблицю.

Котрій?	Хто?
перший	
другий	
третій	
четвертий	
п'ятий	
шостий	

1. Розглянь малюнок. Назви предмети в першому ряді. Хто зображений у другому ряді? Назви предмети в третьому ряді.

2. У якому ряді є шишка? У якому ряді є гребінець? У якому ряді є молоток? Запиши.

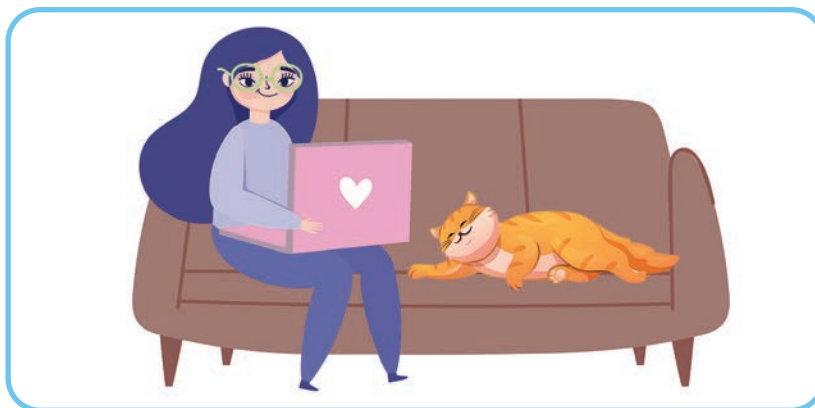

СЛУЖБОВІ СЛОВА

117

- 1.** Розглянь малюнок «На дивані». Хто сидить на дивані?

2. Прочита́й. Що пропу́щено?
Ді́вчинка сиді́ть ... дива́ні.
3. Прочита́й.
Ді́вчинка сиді́ть на дива́ні.
4. Наві́що в ре́ченні сло́во **на**?

118

- 1.** Розглянь малюнок. Що робить кітик? На чому спить кітик? Запиши відповідь.

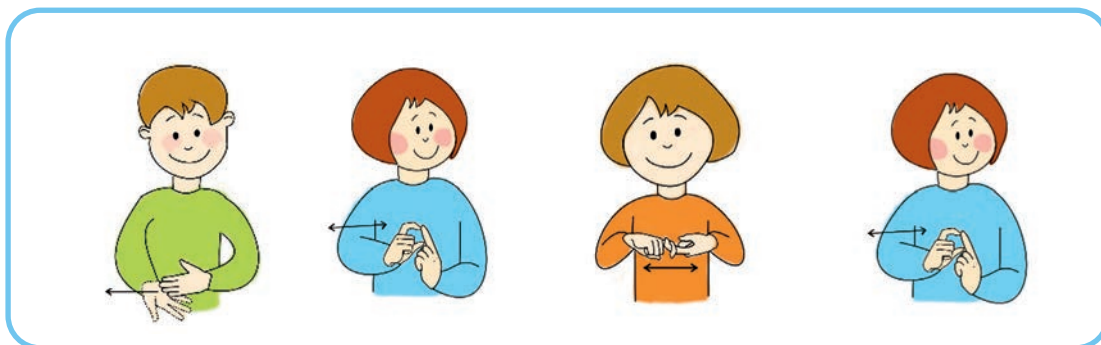
Це службóві слова.

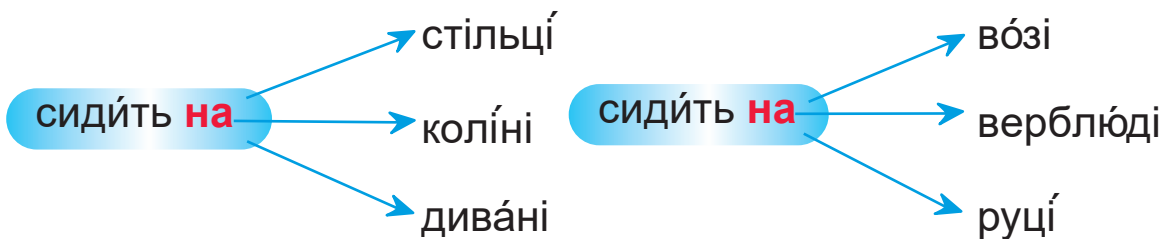
Воні пов'язують слова.

Дівчинка і кóтик. Спить на дивáні.

Службóві

1. Прочитай рéбус. На чо́му сидіть?

2. Запиші утворені словосполучення. Назви словосполучення, де службове слóво зв'язує слóво- дію і слóво-назвú.

1. Розглянь малюнок. Хто зображений? Що роблять діти? Сидять на чому? Сидять як?

Сидять на чому?
Сидять на підлозі
Сидять як?
Сидять на колінах.

2. Яке питання відповідає словосполученню?
3. Віпиши словосполучення і питання до нього.

A large, empty rectangular box with rounded corners, featuring horizontal blue lines and dashed midlines, resembling a handwriting practice sheet. The box is divided into four equal horizontal sections by solid blue lines, with dashed blue lines in the middle of each section. The background is light blue.

1. Розглянь малюнок. Хто це? Що роблять? На чому сидять?

... стільцях

2. Утвори словосполучення до питання: *На чому сидять?* Запиши.

1. Прочитай. Користуйся малюнком вправи № 121. Встав службове слово. Покажи слова, які воно зв'язує.

Зразок. Чайник стоїть на столі.

Чайник стоїть ... столі.
Чашки стоять ... столі.
Ліва рука дівчинки
лежить ... столі.

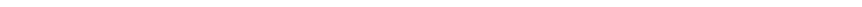
- Стоїть, столі, чайник, на.
Столі, на, чашкі, стоять.

-

- Що росте́ на ку́щі?
Що росте́ на де́реві?

-
- A set of handwriting practice lines. It consists of two rows of horizontal lines. Each row has a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line. Vertical lines slanting from the top-left to the bottom-right divide the space into columns, providing a guide for letter width and placement.

1. Що це? Назви́ ко́жен предмёт. Поста́в до ко́жного слова́ пита́ння зі службо́вим сло́вом.

Зразок. Де росте квітка?

2. Запиші відповідь.

126 ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁

1. Розглянь жест.

Відповідь на ...

Відповідай на ...

2. Прочитай. Встав потрібне слово.

Запишіть виділене речення.

Відповідь ... питання задачі. Відповідь ... питання
ма́ми.

Відповідай ... питання вчителя. Відповідай ... питання товариша.

1. Розглянь малюнок. Котра година? Чого немає на годиннику?

на годиннику
на число вісім
на число дванадцять

велика стрілка
мала стрілка

2. Що треба вставити на годиннику? На яке число має показувати мала стрілка? На яке число має показувати велика стрілка?

1. Розглянь малюнок. Що це?
2. Уяві: мала стрілка показує на число сім. Велика стрілка — на число дванадцять. Котра година?

1. Прочитай. Встав потрібні слова.

Дванадцята година. Мала стрілка показує ... число Велика стрілка показує ... число

2. Віпиши одне речення зі службовим словом. Яке це слово?

- на
несé
спіні

-

- 131

- Цвіту́ть. Кві́ти. Під. Ді́ти. Лежа́ть. На. Сплять. Іду́ть.

-

До службового слова питання **не можна** поставити.

1. Розглянь малюнок. Хто зображений? З'єднай слова за змістом. Назви службове слово.

Де?

на паркан
під парканом

Що робить?

стрибнұв
гавкає

2. Запиши речення.

1. Прочитай.

Носіти окуляри треба
Витирати нежить треба

2. Поміркуй і доповни потрібними словами. Роздивись малюнок.

Нежить — соплі.

1. Розглянь малюнок. Покажи моту́зку. Покажи прищі́пки. Де одяг? Поєднай слова́ з трьох стовпчиків у розповідне́ рече́ння. Користи́йся схемою.

_____ = _____ .

Де?

на моту́зці
під моту́зкою

Що ро́бить?
Що ро́блять?

трима́ють
ві́сить
су́шиться
ро́стуть

прищі́пки одяг квіти

2. Прочита́й утво́рені рече́ння. Назви́ слова́ біля службо́вого слова́.

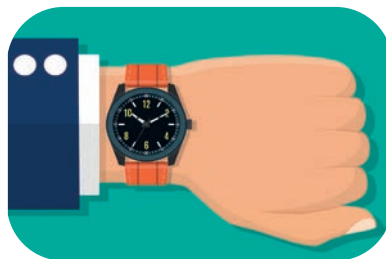

1. Прочита́й. Утвори́ словосполу́чення.

На па́льці, нозі́, руці́, голові́, но́сі, ву́сі.

Під па́льцем, но́сом, ву́хом, руко́ю, голово́ю.

2. Запиши́ словосполу́чення.

На пáльці. — Під пáльцем.

3. Покажі значення ко́жного словосполучення.

1. Розглянь малюнок. Відповідай на пита́ння.
Використовуй службо́ві слова́.

на
під

2. Де лежа́ть книжки́?
3. Де вісять карти́ни, годинник?
4. Де лежи́ть ба́гато речей?
5. Де стої́ть портфе́ль?
6. Де стої́ть лі́жко?
7. Де лежа́ть ко́вдра й поду́шка?

1. Розглянь малюнок «Хто де?». Розкажі. Хто спить у ліжку? Хто міється у ванні?

у ванні
у ліжку

сидить

міється

спить

1. Прочитай. Що пропущено? Встав.

Малюк спить ... ліжку. Ведмédик лежить ... ліжку.

2. Поста́в пита́ння до ре́чень. Запиши́ пита́ння.

1. Прочитай слова.

У, жира́фик, сиди́ть, ва́нні.
Бегемо́тик, ва́нні, ми́ється, у.
Сиди́ть, ва́нною, під, ка́чечка.

2. Утвори́ пра́вильно ре́чення.
Підкреси́ службо́ві слова.

Малюк спить ... (ва́нні, лі́жку). Козлик мійється ...
(лі́жку, ва́нні). Ведмédик лежить ... (ва́нні, лі́жку).

A large, empty handwriting practice area with a light blue background and a grid of dashed lines for tracing and solid lines for independent practice. The grid consists of 10 vertical columns and 4 horizontal rows. Each column is defined by a solid blue line on the left and a solid blue line on the right. Within each column, there are two dashed blue lines for tracing and two solid blue lines for independent practice. The entire area is enclosed in a rounded rectangle with a solid blue border.

у шафі
на полиці

1. Де хлопча́чий о́дяг .
2. Де лежи́ть карту́з?
3. Де ві́сить пальто́?
4. Де сто́ять череви́ки?

1. Розглянь ребус. Утвори словосполучення.

у шафі

о́дяг
пальто́
череві́ки
карту́з
іграшки

на полиці́

карту́з
череві́ки
пальто́
іграшки
о́дяг

2. Прочитай словосполучення з у.

3. Де ти зберігаєш свої речі? Розкажи.

1. Розглянь малюнок. Запитай. Використовуй слова ліворуч і праворуч.

Зразок. Що у коробці лежить?

Де?

у коробці
біля коробки

Що робить?

стоїть
сидить
лежить

2. Назви службові слова.

144

1. Прочитай. Встав потрібні слова.

Піраміда стоїть

Ведмédик сидить

М'ячик лежить

Різнокольоровий м'ячик лежить

2. Прочитай речення зі службовим словом. Назви його.

145

1. Поміркуй. У тебе є кишéня? Розкажи. Що є в кишéні?

2. Скажи одним реченням.

3. Чи використав службóве слóво? Якé?

146

1. Розглянь малюнок. Чия кишéня? Постав питáння.

у кишéні

2. Запиши питáння та відповідь.

1. Розглянь малюнок. Назви казкових героїв.

на
пéред
за
біля.
з

2. Доповни речення.

Звérху ... авто́бусі сидіть Хітра ...
ховáється ... авто́бусом. ... стоїть ... авто́бусом.
Повзе́ ... авто́буса Малéньке ... виглядає ...
авто́буса.

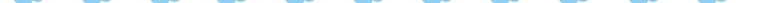
3. Однé речення запиші.

1. Розглянь малюнок. Покажі козу́, корову́. Де діду́сь?
Що робить діду́сь?

2. Прочита́й речення. Назви службо́ве сло́во. Покажі жест.

Діду́сь сидіть між козо́ю і корово́ю.

A vibrant, cartoon-style illustration of a child's bedroom at night. A young boy with dark hair is peacefully sleeping in a bed with a brown wooden frame, tucked under a white blanket. A brown teddy bear with a pink bow sits on the bed next to him. The bed has an orange sheet and a blue pillow. To the left of the bed is a brown wooden dresser with four drawers, each with a round knob. On top of the dresser is a blue and white patterned vase with green leaves. A soccer ball sits on the floor next to the dresser. To the right of the bed is a small wooden desk with a red toy car and a blue and white patterned vase with green leaves. On the wall above the desk are three shelves. The top shelf has a yellow ball, a blue and white toy car, and a white toy car. The middle shelf has a colorful ball, a brown teddy bear, and a white toy car. The bottom shelf has a green toy car, a white toy car, and a white toy car. A large window with purple curtains is in the background, showing a night sky with a yellow crescent moon, stars, and green trees. The room has a light blue wall and a blue floor.

*Довідка. ... ліжку ... ліжку... ко́вдрою ... ліжка ...
ві́кні' ... ві́кно' ... стіні'.*

A large sheet of handwriting practice paper with a blue border and rounded corners. It features a grid of slanted lines. Each row consists of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, providing a guide for letter height and placement.

1. Розглянь малюнок «Хто де зимує?». Назви лісових звірів. Утвори речення за таблицею. Встав потрібні слова.

Хто		де зимує?
...		під кущем
...		у пеньку
...		у барлозі
...		у річці

1. Розглянь малюнок. Хто це? Назви кожного. Запиши послідовно в рядок.

- Між ким їде мама?
- Між ким їде малюк?
- Речення-відповіді запиши.

Ма́ма ї́де між та́том і ма́люко́м.

153

1. Прочита́й ре́чення. Відпові́дай.

Та́то ї́де пе́ред (ким?)

Ма́ма ї́де пі́сля (когó?)

Ма́люк си́дить за (ким?)

До́відка. Ма́мою, до́чкою, ма́люко́м, та́та, до́чки, та́том.

154

1. Поми́ркуй, хто це?

Він ї́де між ма́мою і се́строю. Це —

Вона́ ї́де за ма́люко́м. Це —

Вона́ ї́де пе́ред ма́люко́м і за та́том. Це —

1. Розглянь малюнок. Пригадай назву казки. Назви головних героїв. Покажи.

2. Хто взяв ріпку за чуба?

1. Прочитай речення. Яке слово пропущено?

Внучка стоїть ... бабусею. Жучка стоїть ... внучкою.
Кішка стоїть ... Жучкою. Мішка стоїть ... кішкою.

1. Прочитай слова.

тройнда жоржіна
ліжко шафа
вітальня спальня

машіна трактор
букет подарунок
коридор туалет

2. З'єднай слова службовим словом і.

Зразок. *Тройнда і жоржіна.*

1. Прочитай.

Цвях грі́ша я́блу́ня молоток грі́шка я́блуко
соки́ра де́рево

2. Пов'яжи між собою два слова за змістом за допомогою *і*.

3. З однією парою слів склади речення і запиши.

Цвях і молоток.

1. Прочитай речення. Доповни їх словами-діями.

Я вмію ... і Товариш хоче ... і Мій дядько
вміє ... і

Підказка: слова-дії відповідають на питання
що робити?

2. Речення запиши. Які слова поєднало службове
слово *і* ?

1. Розглянь малюнок. Скільки частин малюнка ти помітив? Що це? Запиши слова.

2. Прочитай слова. Постав питання. Що це за слова?
Пізня дощова, рання сонячна, тепла грозова,
морозна снігова.

3. Які ознаки якому записаному слову відповідають?

4. Поеднай ознаки і встав потрібне слово за змістом.
Запиши.

Пізня і дощова осінь.

олівці
кулькі
фломастери
ручки

162 ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁ ☁

1. Прочита́й лічілку.

Жму́рка

З бо́ру, з до́лу, із горі
прилеті́ли три вітри́.
Пе́рший ві́тер дме на ліс.
Дру́гий — хі́лить вербо́ліз.
Тре́тій ві́тер що є мо́чі
засипа́є пі́лом о́чі.
Не диві́сь,
одверні́сь,

**зажму́ри́сь
і зату́ли́сь!**

За Плато́ном Воро́нько́м

З до́лу — з до́ліни.

Зажму́ри́сь— заплю́щ о́чі.

Жму́рка — пі́жмурки, гра в хо́ванки.

Дме — ві́є.

Вербо́ліз — за́рості вербу́, вербо́вий гай.

Що є мо́чі — з усі́єї си́ли, ду́же си́льно.

2. Віпиши віділені слова. Підкресли службові слова.
Надпиші питання. З чо́го?

Зразо́к. З бо́ру.

1. Чи бува́в ти на я́рмарку? Що ти там робі́в?
2. Прочита́й, що продава́ли на я́рмарку.

Ві́дра, ві́кна, і ко́леса,
і ми́скі, і скрі́ні,
і ко́рови, і ове́чки,
каву́ні і ді́ні...

Леоні́д Глі́бов

Я́рмарок — *мі́сце, де прода́ють і купу́ють.*

2. Назви́ службо́ве сло́во, яке з'є́днує слова́-на́зви.
3. Віпиши слова́ оста́ннього рядка́. Поста́в пита́ння до слів-назв.

1. Прочитай загадку. Відгадай.

Як була я молодá,
То була я зóлота.
Постарі́ла, посиві́ла,
І за ві́тром полеті́ла.

2. Покажи в тексті маленькі слова. Назви ті, які відповідають на питання хто?

3. Випиши службові слова зі словами, які з'єднують.

ЗМІСТ

Слова-ознаки.....	3
Значення слова.....	25
Слова-числа.....	42
Службові слова.....	69

Відгадки до загадок

Стор. 18 — синіця
Стор. 22 — бурі́лька
Стор. 94 — кульба́бка

Навчальне видання

Світлана КУЛЬБІДА

УКРАЇНСЬКА МОВА

навчальний посібник

для осіб з особливими освітніми потребами (Н 90)

2 клас

(у 3-х частинах)

Частина 2

Схвалено для використання в освітньому процесі

Видано за рахунок державних коштів.

Продаж заборонено

Навчальний посібник відповідає Державним санітарним нормам і правилам
«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей»

У навчальному посібнику використано ілюстративний матеріал з відкритих джерел
мережі «Інтернет», матеріали фотобанку Shutterstock та матеріали фотобанку Freepik.

Усі матеріали у навчальному посібнику використано з навчальною метою відповідно
до законодавства України про авторське право і суміжні права. Бренди та ресурси зображуються
лише з освітньою метою та не є закликом до їх купівлі / відвідування.

Відповідальний редактор О. Литвин

Редактор О. Тищенко

Макет обкладинки Ж. Осипова

Комп'ютерна верстка Л. Цапенко

Формат 84x108/16.

Ум. друк. арк. 10,08. Обл.-вид. арк. 7,11.

Наклад 489 пр.

Зам. №

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО АТЛАНТ»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7928 від 08.09.2023

Адреса редакції: 02095, м. Київ, вул. Княжий Затон, буд. 9а, офіс 369

E-mail: atlant_publishing@ukr.net

Віддруковано у ТОВ «Поліпрінт»,

вул. Лугова, 1-А, м. Київ, 04073

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1250 від 27.02.2003 р.

